UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Bartolvs In Avthentica, Et Institvtiones

Bartolus

Lugduni, 1567

Legitima tutorum successione.

urn:nbn:de:hbz:466:1-96136

Visual Library

ſuus ⁊ alius emãcipatus ſ aperit emãcipatus p̄teritꝰ ad edictũ per cõtratabulas ei qui ſuus eſt. Nõ dico ꝙ M. diceret hoc, q2 Aꝫ. ſemꝑ ruminauit textũ. textꝰ eſt expreſſius ꝙ licet ſit ſolus, habet tñ bonoꝝ poſſeſſionem contratab. ⁊ ſic tenet viam p̄toriam: vel dicat ipſo iure nullum, ⁊ ſic teneat ciuilem, verũ eſt ꝙ non habet bon. poſſeſ. contratab. neceſſarias. Largus fuit p̄toꝛ in ſuo beneficio, ⁊ dedit nõ indigẽti, ſed emãcipatus p̄teritus per viam neceſſariam q2 aliam viam non habet. Hoc eſt ꝙ pꝛobatur. ff. de lega. p̄ſtã. ⁊ bõ. poſ. cõtratab. l. is qui in poteſtate. ⁊ l. duo. ⁊ C. de liber. p̄te. l. maximũ. Dñs An. in iſta materia ꝙ ſit ad nihil certũ reliquit dixitꝙ forte ſuus ſi recte p̄tereatur, hic eſt inſerta cauſa p̄teritionis habet ſolus bon. poſſ. cõtratab. Hoc eſt ꝙ tractauit in ſũma illius titu. C. õ lib. p̄te. vel exher.
1 † g habet duplicẽm viam, vt dixi: vel vt dicat ipſo iure nullum, vel vt petat cõtratab. emãcipatus p̄teritus, vt dixerũt quidã, idẽ auxiliũ habet ꝙ ſuus põt dicere nullũ teſtamẽtũ ipſo iure: vel petere cõtratabu. ⁊ hoc per legem que dixit ꝙ ‡ ſublata eſt
1 differentia emãcipationis,ᵃ ⁊ patrie poteſtatis: vt i aut. õ here. que ab inteſt. defe. § nullã. Dico cõtrarium imo filius. emãcipatus p̄teritus hodie nullã aliam viã habet, quam cõtratab. Ad legẽ in cõtrarium dicendũ ſermones inquirendi ſunt ſcõm materiã, ⁊ nonne illa litera que dicit, ſublata eſt differẽtia emãcipationis, ⁊ patrie poteſtatis eſt in Rub. de here. que ab inteſt. vnde verũ eſt ꝙ nulla differẽtia eſt in ſucceſſione ab inteſtato, ſed ſucceſſione ex teſtamẽto: vñ eſt differentia ⁊ bo. poſſ. cõtrabul. eſt ex teſtõ licet ſit ad impugnationẽ teſtamẽti. Dicit dñs And. aliud aſſertiuum aut emãcipatus p̄teritus inſerta cauſa p̄teritionis legitima, q2 dixit ſic, filiũ meũ p̄tereo ex tali cauſa, ⁊ verũ dic, alias hꝫ ɔ̃tab. ⁊ non aliã viam: ſed ſi non inſerta cauſa: q2 tantum dixit filium meũ p̄tereo, põt dicere ipſo iure nullum, vt dicit ſe habuiſtis pleniorem doctrinã. õ. de inof. teſta. Itẽ nobis ꝙ inſtitutus quãdoꝗ habet bo. poſ. cõtratabu. alio cõmittẽte edictũ. Pone, habeo filium, ⁊ habeo filiũ alium cũ p̄tereo, p̄teritꝰ põt petere cõtratabu. nec expectabit ꝙ petat p̄teritus, vt ff. de bono. poſſ. cõtratab. l. ſi poſt mortẽ. §. vltimo cõuertitur cõtratabu. quãdoꝗ inſerta perſona, verbi gratia, inſtituo vnũ filium alium p̄tereo. inſtitutus põt petere contratabul. p̄terito ſibi cõmittẽte edictũ. Et ſi nõ petat p̄teritꝰ que eſt cauſa p̄teritiõis, volui ſeruare equalitatẽ. Pone inſtituo filiũ in minori parte, extraneũ in maiori, ⁊ filiũ aliũ p̄tereo. ſi ſolus p̄teritus rupto teſtõ p cõtratab. habeat maiorem partẽ, ⁊ ille qui fuit inſtitutus minor: q2 oporteret eum eſſe cõtentum ea portione in qua fuit inſtitutus ideo p̄tor voluit ꝙ inſtitutus haberet bonoꝝ poſſeſſionẽ cõtratab. ſi p̄teritus non petit ꝙ iudiciũ nunꝗ certe hoc caſu p̄terito nõ petẽti cõtra tabul. inſtitutus qui petit eã habet iure: vnde ſi p̄teritꝰ non vult impetrare bonorum poſſeſſionẽ contrata. ⁊ inſtitutus aduerſus quẽ nulla eſt facta iniuria vult eã impetrare, p̄tor voluit eũ adire vt habeat ſm tab. ſed vult vt ſua cõtratab. valeat ſm tab. vt ff. de le. p̄ſtã.
4 bonoꝝ poſſeſſ cõtratab. pe. l. in poteſtate. §. ſed ſi ſcriptus. † Quidam canoniſta, vt dt dominus meus, per iſtam theoricam de iure terminauit quandam queſtionem talem: facta fuit quedã electio quidã non fuit vocatus, ⁊ ſic fuit cõtẽptus, q2 non valuit electio, q2 plus operatur contẽptio vnius, quã multoꝝ ɔ̃dictio p̄ſentium. Volunt dicere aliꝗ: alia via electionem non valere: quia talis fuit nõ vocatus ⁊ ſic contẽptus ille qui fuit non vocatus nõ vult eã infirmare, nec dicit ſe cõtemptũ an aliꝗ ex ſua ſufficit hoc facere ex quo non vult infirmare, ideo confirmo dixit ꝙ nõ imo ex quo allegauit cauſam ex perſona alterius qui cã non vult allegare imo potius confirmat electionẽ. Cauſa eorum conuertitur in non cauſam ſicut bonorum poſſeſſ. contrata. conuertitur in ſecundum tab. q̃ñ ille qui dixit eam ex perſona alterius petat eam eo, ex cuius perſona habet non petente.

AD DITIO.

1 ¶ Differentia emancipationis. Adde Bar, in l. Gallus. §. ⁊ qd ſi tantum. ff. de lib. ⁊ poſth. vide do. Ial. in l. pater filio. ff. de leg. j. vbi dicit ꝙ emancipatus hodie ſuccedit ad ſimilitudinẽ ſuoꝝ. Et ꝙ ſicut emancipati ſunt voluntarñ heredes, ita ⁊ filij in poteſtate. Et nunquid tranſmittat hodie hereditatem patris non aditam per eundem in d. l. pater filio.

Inuenimus. Ibi dr̃ ꝙ olim ſi filius in poteſtate dabat in adoptionẽ illius ⁊ ſi pater naturalis moreretur anteꝗ̃ iſte filius adoptatus emanciparetur vel poſtea emancipatus nõ ſuccedebat patri naturali itẽ nec patri adoptiuo ex quo emãcipauerat ⁊ ſic vtriuſꝗ patris ſucceſſione defraudabatur, ⁊ hoc erat inconueniẽs. gl. querit. ⁊ nõne eadẽ iniquitas remanet hodie in altero mẽbro diſtinctionis quã facit verſ. arguitur iſta iniquitas. ⁊ eod. §. noſtra. ſi detur in adoptiõe alicui õ aſcẽdẽt hꝰ, tranſit in poteſtatẽ ſuã. Et ſi moriatur pater naturalis ⁊ poſtea emãcipat a patre adoptiuo: amittit ſucceſſionẽ vtriuſꝗ patris dicit gl. verũ nõ eſt, q2 ſi emãcipetur a naturali aſcendente cui datur in adoptionẽ tenetur ei relinquere tñ ſecus eſt in arrogatore: Dico ꝙ aff ctionis cauſa ſuſpitionẽ remouet, non tñ eſt veriſimile ex quo eſt de aſcendentibus ille cui datur in adoptionem, ꝙ poſt mortem patris naturalis cum emancipet vt vtraque hereditate ⁊ ſua ⁊ patris naturalis poſſit eũ defraudare. arg. ff. de ritu nup. l. pe. §. de vno.

Item vetuſtas. M. voluit dicere ꝙ §. vltimus. C. no. abrogat. §. iſtũ. Item vetuſtas. ⁊c. q2 iſte §. dt quod nepotes ex filia ſuccedunt cũ ſuis patruis vel materteris cũ diminutione tertie partis ⁊ ſtatim corrigitur per §. ſed nos. ⁊c. Eſt dicendũ quod iſte §. Itẽ vetuſtas nõ corrigitur per §. ſed corrigitur per auth. de trien. ⁊ ſemiſ. §. nec vllo vnde §. ſequens loquitur de quarta iſte de tertia. Item iſte. §. loquitur vbi omnes erant deſcendentes, ſequens loquitur vbi erant deſcendentes ⁊ trãſuerſales, ⁊ ſic iſtis duabus rationibus dicemus. §. ſequẽtem iſtum non corrigere.

De legitima agnatorum ſucceſſione. Rub.

1 ¶ Agnati qui dicantur.

S I nemo ſuus heres ⁊c. Dicit litera: duo ſunt fratres eodẽ patre nati, lꝫ non eadẽ matre ſunt agnati ⁊ cõſanguinei. † Unde no. ꝙ quidam ſunt agnati conſanguinei, q dẽ non ſecundũ intellectum iuris conſanguinei agnati ſunt fratres vel filij fratrum agnati vlteriores non ſunt conſanguinei, vt ff. de ſuis ⁊ legiti. l. ij. in p̄n. Scis tu ad quid vꝫ hoc. Pone dico in teſtamento, lego conſanguineo decem habebit tãtum frater coniunctus per patrẽ ſecũdũ ea que dicta ſunt. Certe loquẽdũ eſt vt plures. ⁊ nomina ex cõmuni locutione opinionẽ exaudiri oportet ⁊ ideo ſi diceremus quod teſtator eſſet iure peritus, qui nouiſſet propriã verboꝝ appellationem: cum diceret teſtator lego conſanguineo meo, intelligerem conſanguineum ſecundum communem modum loquendi. ff. de ſupel. leg. l. Labeo. ff. de fundo inſtru. ⁊ inſt. n. l. cũ de lanionis. §. aſinã. Item etiam dicerem niſi teſtator eſſet iuris peritus, tamẽ ibi eſſet maior color dubitationis.

1 ¶ Filij fratrum ſuccedunt in ſtirpes cum fratre ſuperſtite.
2 Deſcendentes ſuccedunt ex perſona eius quẽ repreſentant, trãſuerſales non.

Hoc etiã addendum. ⁊c. Ubi huius tit. ⁊ eſt quod de linea cognatoꝝ transferunt quedã perſone in linea agnationis. ſ. filie ⁊ filie ſoro i ſ conſanguinee vel vterine, ⁊ iſti ſunt agnati multo fortius ipſe ſorores vterine, ⁊ C. de legi. here. l. vlti. Negatur in litera, ⁊ diuidit inter eos hereditas in capi. nõ in ſtirpes. Pone habeo ex fratre p̄mortuo duos nepotes, ex ſorore vnũ, certe mihi ſuccederent iſti tres nepotes in capita. hodie eſt correctũ in ſtirpes. vt in aut. de heredi. que ab inteſt. de fe. §. reliquũ circa hoc nota tria iura. Iure iſto nõ veniebat filius fratris, vna cũ fratre niſi eſſet patris frater ſuperſtes verbi gatia. Ego decedo patre ⁊ fratre ⁊ fratris filio ſuperſtitibus, ſi erat frater ⁊ fratris filiꝰ tantũ q2 pater ſuperſtes facit ꝙ non admittatur filius fratris cũ fratre. ſed pater ⁊ frater tãtũ admittũtur vt in p̄alle. aut de heredi. que ab inteſt: defe. §. reliquum. Tertiũ ius ꝙ admittetur filius fratris cũ fratre, ⁊ ſi ſit pater in medio, ⁊ ſuccedituꝛ in ſtir
2 pem. vt in auth. vt fratrũ filij in p̄n. † Eſt ponere quartũ caſuꝫ: ſꝫ de hoc habemus ius aliꝗ. Habeo patrẽ ⁊ filiũ, vr̃ quod admittatur cũ ſolo patre. Quidã magni doc. voluerunt dicere ꝙ ſucceſſio fuit in capita, nec hic corrigatur ⁊ dicunt ꝙ auth. que eſt de herede, que ab inteſt. de fe. §. reliquũ. que dicit ꝙ filij fratrum ſuccedũt in ſtirpes, loquitur cũ filij fratrum ſuccedunt cũ fratre ſuperſiſtite: vt ipſi fratrum filij habeant quantũ haberet pr̃ eorũ ſi viueret, ⁊ nõ plus: Sed dicunt ipſi: nos dicimus ꝙ ſi ſunt oẽs fratrum filij, duo ex vno, tres vel quatuor ex alio, ſuccedũt in capita, q2 nullus prior alio. Iſta opinio nõ vr̃ ſine ratione: vr̃ tñ lex probabilior, q2 dicit lex ſiue habeat defunctus fratres, vel fratris filios ſit diuiſio in capita, vr̃ igitur ponere ꝙ ſi habeat fratres vel filios fratrũ. ſuccedãtur in ſtirpes. vt in auth. de heredi. q̃ ab inteſt. §. ſi vero neque fratres, ⁊ intelligas in ſucceſſione trãſuerſalium proximior quoque p̄fertur. fallit in filijs fratris: lꝫ ſint remotiores fratre ſuperſtite, tñ cum admittuntur in omnibꝰ alijs vlterioribus filijs fratris, ſecundũ regulã quod proximior p̄fertur verbi gratia. habeo fratrẽ, ⁊ nepotes ex alio fratre, frater p̄fertur, ⁊ eſt priuilegiũ fratris filiorum, ꝙ lꝫ ſint remotiores fratre tñ cum eo admittuntur, vnde in vlterioribus eis ſeruatur regula ꝙ proximior p̄feratur. Sed oppo. dicit ꝙ ſucceſſio fiat in capita. õ. tit. j. §. cũ filius. in fi. Contra, q2 ibi dicitur quod in ſtirpes ſucceditur. Dico hic loquitur in ſucceſſione ne tranſuerſalium, ibi in ſucceſſione deſcendentium. Idem in aſcendentiꝰ

bus,qꝛ ſuccedunt in ſtirpes.ſ.omnes ex parte matris tantū ha
bent,quātum illi ex parte patris,vt in auth.de here.que ab inte.
deſe.§.j.Sꝫ eqꝫ eſt ratio diuerſitatis:Ratio bona eſt ⁊ notabilis
habeo nepotes ex vno filio quatuoꝛ,ex alio vnū,nepotes admit-
tuntur ex perſona patris,⁊ ideo admittuntur ſicut ⁊ ille admitte
ret,ſ.in dimidiā.vñ cū ſint remotioꝛes ⁊ admittuntur,hoc nō eſt
de ſe,ſꝫ rōne patris ſui,quē repꝛeſentant trāſuerſalibus exceptis
filijs fratrū admittuntur ex perſona ſua,⁊ fit ſucceſſio in capita,ꝑ
2 numerū perſonarū.†Si queras vltra,que eſt rō quare deſcen-
dentes ſuccedunt ex perſona eius quē repꝛeſentāt,trāſuerſales
non.Dico ꝙ deſcendentibus eſt magis debita hereditas,quam
tranſuerſalibus,qꝛ viuo patre filius intelligitur dominus,ideo
deſcendentes ex pſona patris,habēt ius,vt.ff.de lib.⁊ poſthu.l.
in ſuis,trāſuerſales nō habēt tñ ius,ideo ex perſona defuncti ꝓ
cedentis non habēt ius,ſꝫ ex ꝓpꝛia:Scis tu ad quid vꝫ hoc.Con
ſuetudo eſt in aliquibus partibꝰ,ꝙ ſi baro habeat filios,filiꝰ ma
ſculus lꝫ vltimogenitus pꝛefert̄ filie in ſucceſſione baronie.Po
ne,ego ſum baro,habeo filium maioꝛē natu,⁊ filium minoꝛem na
tu,⁊ filiā que eſt antiquioꝛ,filius maioꝛ ꝯbit ⁊ hꝫ filiam:decedit,
⁊ ego decedo,filius maſculus lꝫ vltimo natus dicit ſe admitten-
dum ad baroniam,⁊ filia ex filio maioꝛe pꝛemoꝛtuo vult admit
ti,⁊ allegāt ſic:ſi pater meꝰ (dicit ipſa) viueret pꝛefertur fratri,
ergo ego debeo pꝛeferri tibi fratri vltimo genito.Cōtrio allega-
tur ꝯ eam ⁊ per ſe ſic quod neptis habeat plus quā filia inauditū
eſt,ſi tu eſſes filia,⁊ pꝛimo nata,ergo pꝛeferrer tibi dicit iſte filiꝰ
vltimo genitus, ergo multo fortius tibi nepti ſum pꝛeferendus
filia remanet in ſucceſſione tranſuerſalium,nō admittitur qs ex
perſona quā repꝛeſentat,ſꝫ deſcendentes in ſucceſſione deſcendē
tium admittunt̄ ex perſona eius quā repꝛeſentant,vnde de me
nepte non iudico,tu filius vltimo genitus tanquā de me quia nō
peto admitti tanquā ex perſona mea,ſꝫ tanquā ex eius pſona quā
repꝛeſento vcꝫ patris mei filij pꝛimogeniti,cui ego ſuccedo,vñ
iudica de me,ſicut de ipſo iudicares,⁊ conſtat ꝙ ipſe ſi viueret ꝓ
ferretur tibi per ſe inducit,ff.de leg.iij.l.pater filiū.§.quindecim
libertum.vbi idemqꝫ ſunt ſ.dicitur teſtatoꝛ.C.libertus legauit
fundū,⁊ vetuit alienari extra familiam,vnus libertus vendidit
alij colliberto.ꝙ potuit facere,qꝛ de familia,vñ non eſt alienatus
extra familiā.Iſte collibertꝰ ſiue libertꝰ emptoꝛ deceſſit herede
extraneo relicto,modo eſt fundus extra familiā,nonne aduocabi
tur ab eo.Dicit Iuriſconſultus ꝙ non.qꝛ non eſt inſpicienda ꝑ
ſona extranei,ſed eſt inſpicienda perſona eius a quo cauſam ha-
bes,quā repꝛeſentās,ſicut ðt iſta filia nō ē cōſiderāda pſona mea
ſꝫ perſona eius quē repꝛeſento,⁊ cuius ſucceſſionem habeo,⁊ cre
do quod bene allegat.

1 Imperatoꝛ eſt lex animata in terris.
2 Beneficia pꝛincipum recipiunt ampliorem interpꝛetationem.
quam teſtamenta.
3 Beneficium pꝛincipis eque late debet interpꝛetari,⁊ hoc in ſimi
libus perſonis.
4 Donatio in filiū emancipatum a patre facta vltra quantitatem
legitimam ſine inſinuatione non valet,
5 Donatio a pꝛincipe in extraneum ſiue vltra legitimam quātita
tem valet.
6 Suceſſio que eſt deferenda fratri vel filijs fratrum quis erit po-
tioꝛ in ſucceſſione fratris.

Si plures.ver.⁊ quamuis.

Ibi ðr defert
hereditas pꝛoxima,⁊ quāuis ibi ðꝛ defertur hereditas pꝛoximo
⁊ quāuis ex l.xij.tab.⁊ quā l.quamuis.lex vſa ſit ſingulari nume
ro.qꝛ dicit pꝛoximo.Si tñ plures ſunt pꝛoximi,bene ſimul defer
tur,⁊ omnes veniunt ſimul.Imperatoꝛ Federicus obſederat q̄
dam caſtrum,fecit pꝛeconizari per exercitum ꝙ q pꝛimo ingre
deretur caſtrū illlud,haberet centū,deinde decē ingreſſi ſunt ſi-
mul.Modo queritur,quis habebit.Audiui ꝙ dominus Guido
de Marianis dixit ꝙ nullus habebit,⁊ inducebat.l.in ſub in te
ſtamentis.ff.de rebus dubijs.l.ſi fuerit.Audiui ꝙ Odof.deter-
minauit ꝙ oēs haberēt.Et per iſtam literā potiſſime lex xij.tab.
dicit ꝙ qui eſt pꝛimus agnatus defuncti habet hereditatem de
1 functi ſi plures ſunt.tñ pꝛoximioꝛes habebūt.Querit̄ cum†Im
peratoꝛ ſit lex animata in terris,idē erat in queſtione pꝛopoſita.
Iſtā determinationem reputo verioꝛē,nec mouet me lex illa.ff.ð
2 reb.dub.l.ſi fuerit.†.qꝛ loquitur illa in teſtamētis,⁊ amplioꝛ fit
interpꝛetatio in beneficijs pꝛincipū,quā in teſtamētis:in quodā
ruſtico aliud eſſe ibi ſeruarē,l.ſi fuerit,⁊ caue admittuntur ergo
omnes illi qui ingreſſi fuerunt caſtrū,ſed ad qd admittunt̄.Intel
ligitur ꝙ ad centū,vnde illa centū diuiduntur inter oēs intelligo
ſi ponatur in pꝛincipe,qꝛ quilibet habebit centū,in beneficijs pꝛi
cipū dꝫ fieri largiſſima interpꝛetatio.ff.de conſtit.pꝛinci.l.vlti-
ma ergo minus eque lata debet fieri.ſicut alibi in ſimili inuento
3 ꝙ quilibet haberet tantum quātum haberet vnus ſolus.†Teſta
toꝛ dicit poſthumo lego decē,naſcunt̄ quatuoꝛ,quilibet habebit
decē,vt ff.de leg.iij.l.qui filiab.§.j.Quidā reſpondebat huic rōi
in beneficio pꝛincipis,dꝫ fieri eque lata interpꝛetatio,ſicut inue
nit alibi,verū eſt in ſimilibus perſonis.l.illa verſi.in nominis
ita latam interpꝛetationem loquitur in filiabus,lex noſtra loqui
tur in extraneis.Dicebat dominꝰ meus.Inuenio ꝙ eſt latioꝛ in
terpꝛetatio in beneficio pꝛincipis in extraneum.quā patris in fi
liū.†Donatio in filiū emancipatū a patre facta vltra quātitatem
5 legitimā ſine inſinuatione non valebit.†Donatio facta a pꝛinci
pe in extraneum ſine inſinuatione vltra legitimam quātitatē va-
Hoc eſt ꝙ pꝛobatur.C.de dona.l.latā.⁊ l.ſancimus.in pꝛin.Po
ne conſuetudo eſt quod pꝛoximus cognatus extrahat legitimā,
ego vendo rem aliquā habeo quēdā pꝛoximū cognatum ex pte
patris,⁊ habeo aliū pximū cognatū ex pte mrs:qs eoꝝ pferet
dico ſi ſunt plures in quibus reperitur eadem ratio,admittitur
oēs,vt hic.Rā illius conſuetudinis eſt qꝛ nō dꝫ qs pꝛiuari ſua
ſucceſſione,vnde vnus non poteſt alienare,qꝛ ille qui ſucceſſurus
eſſet ſibi poſſet retrahere,ſi ergo emptoꝛ in ſucceſſiōe ⁊ mercatio
6 ne vel ſi eque deberēt ſuccedere,eque retrahūt.†Si queras q̄s
eſt potioꝛ in ſucceſſione ſi queratur in ſucceſſione fratris deferē
da fratri,vel fratrē filijs,habeo artem completāant̄,reperitur vn⁹
qui coniunctus eſt defuncto vtrinque,i.vtroque latere tñ in bo-
nis vndecunqꝫ acquiſitis ergo ⁊ in retractione ſi nullꝰ inuenit cō
iūctus defuncto ex vtroqꝫ latere,ſꝫ ſi vnus eſt ſibi cōiunctus ex
parte patris,pꝛefertur in eis que defunctus habuit a patre,ſi ille
q eſt coniunctus ex parta matris,pꝛefert̄ in eis que habuit defun
ctus ex pte mrs in queſitis a defuncto ſimul admittuntur,⁊ hec
concludea ſimili retentione.Hec ſunt q̄ pꝛobant̄.C.de hered.l.
de emancipatis,auth.de conſan.⁊ vterinis fratribꝰ per totum
C.cōia ð ſuc.aut̄.itaqꝫ niſi querat̄ de alijs,vel de remotioꝛibus.
in linea tranſuerſaliū qui non ſunt fratres nec fratrū filij,nec in-
uenio diſtinctionem pꝛedictā,vt ſunt coniuncti defuncto ex vtro
que latere,aut ex altero tantū,imo dicunt iura ꝙ veniunt in capi
ta cū agnatis:ſed ſi vis rationē dico ſi repiceris agnatū remotio
rē fratre vel fratris filio,⁊ eſt cōiunctꝰ ex vtroque latere ipſi de-
functo ⁊ ex alia parte alterū in eodē gradu,ſed coniūctus eſt qui
ex altero latere tantū admittetur coniunctus ex vtroqꝫ latere
ad ſucceſſionem ⁊ ad retentionē,in hereditatibus deſcendentium
ſiue in aſcendentibus.Dicit lex quod hereditas deſcendentium
deferet̄ ita aſcendentibus:qꝛ aſcendens ex parte patris habeat
tantū quātum aſcendens ex parte matris:necqꝫ diſtinguit i bonis
defuncti an ex pte pr̄s,an ex parte matris vel an ipſe ea acquiſie
rit,Item nec diſtinguit ſint ex vtraqꝫ parte coniuncti,vel ex alte
ra tantum,vt in auth.de heredi.que ab inteſt.deſe.§.j.Et quod
reperiatur aliquis de aſcendentibus vtrinqꝫ defuncto coniunc
tus deſcendenti,ecce exemplum habeo duos filios vnus habet
filium,alius habet filiam,contrahunt ſimul,quod poſſunt de iu
re noſtro,qꝛ filij duoꝛum fratrum poſſunt ſimul contrahere,alter
coniugum moꝛitur reperio me vtrinque coniunctum.

1 Succeſſoꝛio edicto non eſt locus in agnatis in bon.poſſeſ,
vnde agnatis.
2 Emancipatus filius an remaneat agnatus patri ⁊ ecōtra,⁊ quo-
modo intelligatur.
3 Pater ius ſuccedendi filio emācipato olim per pactū expꝛeſ
ſum,hodie lex ſine pacto iſtud ius ſibi reſeruat,

1 ## Placebat autem.

†Ibi ðr nō erat locꝰ ſucceſ
ſoꝛio edicto in agnatis,ſed
pꝛetoꝛ agnatis ſequētē voluit admitti ex capite cognatorū.In il
lo.§.ſed nos,ðt imperatoꝛ ꝙ in agnatis hꝫ locum ſucceſſoꝛiū edi
ctū,⁊ ſic no.dicit glo.ꝙ in bono.poſ.vnde agnati locus eſt edicto
ſucceſſoꝛio in agnatis.Hoc nō dicit litera,ſed in hereditatibus,
vnde dicit litera ſucceſſionē in agnatoꝛum hereditatibus nō eſt
eis denegandum,vnde dico ꝙ in agnatis an bo.poſſeſ.vnde agna
ti non eſt locus ſucceſſoꝛio,ſed ſuccederet per vnde legitimi ſe-
quente agnato pꝛimis non petentibus bonoꝛum poſſeſ.vnde a-
gna.vel repudiantibus qꝛ illa dando legitimi que eſt,ff.vnde li
be.l.ij.

Ubi dicitur

Emācipo filium olim non ſuccedendo ei
.niſi in emancipatione reſeruareꝫ mihi
2 ius ſuccedēdi,gl.hic ⁊ alibi contradicit ſibi gl.†hic dicit,ſi emā
cipo filiū remaneo ſibi agnatus,vnde ei ſuccedo p vnde agnati,
ſꝫ ipſe nō mihi dixit Rogerius,hoc eſt falſū,imo ꝙ dixit filiꝰ ema
cipatus remanet agnatus patri emancipāti.ſed nō eſt ecōtra,
ff.vnde cogna.l.ſimus.⁊ gl.in ſeq.ſed quomodo poteſt eſſe ꝙ pa
ter ſit ei agnatus:⁊ ipſe nō ſit agnatꝰ patri,qꝛ agnatis relatio di
vnde agnatio alicuiꝰ ⁊ agnatus alicuius agnati,dicūt quidam ꝙ
pater

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

pater remanet agnatus filio emācipato mortuo. Si aliqs agna
tus meus moritur ipſe mortuus non eſt niſi agnatꝰ, ſꝫ ego ī cuiꝰ
pſona, non eſt facta mutatio remaneo ei agnatus: vnde ei ſucce
do tāquā agnatꝰ emācipatus morit̃ ꝙ̊ ad ius ciuile. nō admittit
filius per emācipationē iura agnatiōis, ſꝫ pr̃ in cuiꝰ pſona nul-
la facta ē mutatio, nō eſt agnatiōis ⁊ ideo hꝫ duo tanquā pr̃ ſucce
dit filio emancipato ⁊ non econtra. Hec ratio nō eſt bona: quia
ſm̄ hoc agnati non emancipati in cuius perſona nec dicā quod
hoc non eſt: quia pater remanet ei agnatus non eſt facta muta-
tio, ſuccederet iſti filio emancipato, ⁊ iſte eis nō ſuccederet, ⁊ ap
probo gl. qꝛ pr̃ ſuccedit filio emancipato, ⁊ nō ecꝯ, nec dicā quod
3 hoc eſt qꝛ pater remanet ei agnatus ⁊ non eſt econtra. †Sed di
co ꝙ habebat pater ius ſuccedendi filio olim per pactum exp-
ſum: ⁊ hodie lex ſine pacto ius iſtud ſibi reſeruat vt hic. ⁊ C. de
emanci. lib. l. vltima. ⁊ reſpice ꝙ dixi. ſ. de l. agna. ſuc. ⁊ eris co-
pioſus iſta materia.

De Senatuſconſulto Tertuliano. Rub.

1 ☞ Filiaſa. nupta alicui an remaneat in poteſtate patris.

LEx duodecim tabularū

ita ſtricto iure. Scd̄m Senatuſc. Ter. mater non
ſuccedebat filio, niſi deficientibus omnibꝰ agna
tis: nā mater erat cognata filio: qꝛ p ſeipſam, ⁊
ſic per perſonā feminini ſexꝰ attingebat filio: er
go cognata erat filio: ⁊ deficientibus demū agnatis, vel excluſis
mr̃ admittebatur, factum eſt Senatuſc. Tertullianum, quo con
ſultum eſt matri: ſꝫ ſemiplene: qꝛ ſolū conſulitur per id ſenatuſ
con. matribus habentibus tres filios vel quatuor ſi ſit in po-
1 teſtate acquirent ei in cuiꝰ eſt poteſtate. †Et ex hoc nota, ꝙ filia-
familias vxor alicuiꝰ eſt ī poteſtate patris: vnde lꝫ ſit cōiugata ⁊
habitet ſeorſum a patre cū marito ſuo, nihilominus remanet in
patria poteſtate. hoc nō eſt dicūt ruſtici, tn̄ hoc eſt verū vt hic, ⁊
C. ꝺ cōdit. iſer, Et ſi vxor, qꝛ certi ſūt modi exeūdi ꝺ patria pōta
te ⁊ iſte modus non eſt de illis, ⁊ iſte modꝰ argueretur vt tradit.
ff. de his qui ſūt ſui vel alieni iuris. l. patre furioſo. iure Lōbar
do aliud eſt vnde iſta filia cōiugata ex quo manet ī patria poteſ-
tate acqrit patre iubēte hr̃ditatē vt. ff. de acqui. here. l. q ī alie-
na. Hodie pōt ēt patre ꝓhibēte aduentitiā acqrere, vt. C. de bo
nis que lib. l. vlt. vnde ſi cōſentiāt ambo ambobꝰ acqrit vſuſfru
ctus ſibi ꝓprietas ſi ſolus filius vel filia totum ſibi acqrit, ſi ſo-
lus pater, ſoli patri acquiritur totum.

1 ☞ Pater an preferat matri in ſucceſſione filij vel filie. ⁊ an auū
excludat mater.
2 Regula, ſi vinco vincentem te, ergo, vinco te, quomodo intelliga
tur ⁊ quando habeat locum.

Preferuntur autē. ver. pater

1 vero vtriuſqꝫ, ⁊c. Ibi ꝺr † ꝙ pater preponitur matri in ſucceſſio
ne filij vel filie: ſꝫ auus excluditur a matre. Iſte tractatus hꝫ lo-
cum ī emācipato filio: qꝛ filiꝰ in poteſtate nō hꝫ hereditatē, ſꝫ a
lius ſui qui eſt nepos ad auū ⁊ pater matrē. Pone oēs tres eſſe
2 ſimul, auū, patrē, ⁊ matrem: tunc † fallit regula que dicit, ſi vin-
co vincentem te, ergo vinco te. Pater dicit, ego vinco matrem,
⁊ mater vincit auū deberet cōcludere pater, ergo ego vinco auū,
ſed non deberet vincere, imo auus vincet patrē, vt. ff. eo. ad Ter
tul. l. equiſſimū. §. j. Si eſſet auꝰ ⁊ pr̃ tātū, auꝰ vinceret patrē. Di
cit ergo auus matri, ego vinco patrē, vt ī. l. illa ad Tertullianū.
l. equiſſimū. ⁊ pater te vinceret vt hic. ergo ego vincerē te matrē.
ecce exemplū regule, da inſtātiam in eiſdē terminis: loquit pat̃
auo diceret patri vincerem te hic mater te vinceret. Hoc eſt ve
rū ſi mater ⁊ auus eſſent ſoli, ſed nō ſi oēs tres eſſent ſimul auꝰ,
pater, ⁊ mater, imo auus patrē ⁊ matrē: ⁊ ſic eſt vera regula. ſ. l.
illa equiſſimum, vt hic: ergo ego vincerem te. vnde iſte falſum cō
cluderet, vt in l. illa equiſſimū. auus vincet patrem, dico ꝙ non
fallit regula in eo. caſu: qꝛ vinco vincentem te, ⁊ non vinco reſiſtit
ibi vinco vincentem te, alias non vinco te in caſu alio. vnde ī eo.
caſu non inuenias fallacē regulā in ī terminis predictis. Sꝫ fal
lit illa regula, ſi vinco vincentē te, ⁊c. in authēt. de equalit. do. §.
his conſequens. creditor qui credidit ī emptionē rei. vincit cre
ditorē habentē expreſſam cōuentionē. Et mulier nō vincit eū,
ſꝫ vincit eū qui credidit empti. rei, vt. C. qui po. in pig. ha. l. aſſi
duis. Alibi fallit illa regula in aut̃. q mo. natu. effi. ſui. §. diſcre.
Dico ꝙ in caſu noſtro corrigitur: qꝛ ſi ſint oēs ſimul, pater, ⁊ auꝰ
⁊ mater, vt in auus nō excludit patrē imo excludētur ⁊ admittē
tur pater ⁊ mater, vt ī aut̃. de hered. que ab inteſt. defe. §. oīs Un
de dico correctā legē illā. ff. ad Tert. l. equiſſimū que ponit illꝫ
ſi vinco vincentem te, ergo vincam te. qn̄ ſimul ſunt auus, pater
⁊ mater.

Sed nos conſtitutione. quam

⁊c. Facit imperator mentionem cuiuſdā cōſtitutionis. qrit glo.
Ubi dicit gl. ꝙ mater l ꝫ non ſit mater trium vel quatuor libero
rum hꝫ ius ſuccedendi filio, vt C. de iu. deli. l. ij.

1 ☞ Pater ⁊ mater ſimul admittuntur ad ſucceſſionem filioꝝ ⁊
quando.
2 Patris ⁊ matris equale eſt officium.
3 Mat̃ que nō petijt tutorē filio ſuo impuberi ſi decedat in pupil
lari etate mr̃ ei nō ſuccedit, ſecꝰ ſi ꝺcedat ī pubertate ⁊ de ratiōe.

Nobis viſum eſt ⁊c.

Ibi corrigitur inci-
pit correctio impera
toris. vnde no. ꝙ litera noſtra corrigitur in multis. per iſta pat̃
excludebat matrē, vt. ſ. eo. ver. pat̃ quoqꝫ ⁊c. ſimul admittuntur
vt auth. ꝺ here. que ab inteſt. §. cōſequens. Itē ſi erat mr̃ ⁊ ſoro
res cōſanguinee, mr̃ habebit dimidiā ſorores aliā: hodie ſucce
dūt ī capita, vt in auth. de nupt. §. ⁊ qm̄. Sꝫ hodie p aliā aut̃. ſo-
rores cōſanguinee tātū, vel fratres cōſanguinei tātum excludū
tur per matrem in totū: qꝛ cōiuncti vtrunque ſimul admittunt̃
cum aſcendentibus in auth. de hered. que ab inteſt. §. ſi vero cuꝫ
1 aſcēdētib. † Itē corrigit̃ ⁊ illꝺ. ff. eo. ad Tert. l. eqſſimū. §. j. qꝛ ſi
erat auꝰ q emāciparet nepotē ⁊ pr̃ ⁊ mr̃, auꝰ ſolꝰ admitteret̃: ho
die ſolꝰ excluderet̃, vt in auth. de hered. ꝙ̄ ab inteſt. §. cōſequēs.
Et ſic iudices q tenent̃: qꝛ p gl. ī iſta materia neſcies ī ꝙ̊ debeat
eſſe ſtatus in duob. iurare ea ꝙ̄ dicta ſunt dubia iure. C. cauebat̃
ſi filiꝰ ī pōtate cōſtitutus habens multa ꝙ̊ ad ꝓprietatē ſi dece-
deret pr̃ retinebat vſuſfructus, ⁊ ꝓprietas diuidebatur īter ſuc
cedentes, vt. C. eo. l. vlt. ⁊ C. de legit. hered. l. ꝺ emācipatis. Ho-
die pr̃ ⁊ mr̃ veniūt ex eq̄: ſimiliter ſi ſunt pr̃ ⁊ mr̃ ⁊ fratres vtrin
que cōiuncti veniunt ſimul, vt in auth. de hered. que ab inteſta. ꝺ
fe. §. ſi vero cū aſcendentibus. Intelligo ſi ſit filius emancipatꝰ,
pr̃ ⁊ mr̃ ſuccedūt ex eq̄: ſꝫ ſi ſit ī poteſtate, pater toto tp̄e vite ſue
habebit vſumfructū, ⁊ ſola proprietas diuidetur inter patrem ⁊
⁊ matrē ⁊ fratres vtrinqꝫ cōiunctos ⁊ ꝙ filio mortuo, ⁊ patri re-
ſeruetur vſuſfuctus. ꝓbat̃, vt in auth. de hered. que ab inteſt. ꝺfe.
§. illud eſt dubiū. Circa iura iſta iure antiq̊ cauebat̃ ſi filiꝰ emā-
cipatus facit teſtm̄, relictis patre ⁊ matre p̄teriti. ſolus pater
hꝫ cōtratab. Et rūpit p ꝯtab. teſtamētum filie, mater repellebat̃
vnde pr̃ admitebat̃. cō ratab. mr̃ ſi eſſet ſola, haberet q̄relā: ſꝫ v-
bi ſimul cū patre nullū habebat auxiliū. Dices tu hoc eſſe corec
tū vel ſi filiꝰ habēs caſtrēſe peculiū petierit patrē, ⁊ mr̄ā, ſolꝰ pr̃
iure atiquo admittebat̃. l. ꝙ̄ exequat patrē ⁊ matrē. ⁊ auth. ꝺ hr̃
ꝙ̄ ab inte. defe. §. cōſequens. noſtri in ſucceſſiōe ex teſtō nō repe
rio iſtā executionem, ⁊ video ꝙ quidam admittuntur ſimul ab ī
teſtato vt fratres cōſanguinei ⁊ vterini tantum non ex vno teſtō
ſoli cōſanguinei habent querelā, vt C. de inoff. teſt. lege. fratres.
2 † vbi ergo coliges tu exequatione patris ⁊ matris in ſucceſſiōe
teſtō: qꝛ auth. de here. que ab inteſt. §. conſequens. exequat eos
ab inteſtato, vt apparet ex rubrica. Certe regula dictat hoc vt ꝺ
beāt exeq̄ri: qꝛ eq̄le eſt officiū pr̄is ⁊ mr̄is. ff. ꝺ cura. furioſi. l. fu-
rioſe matris. Et dicat ꝙ ſimul admittant̃ pater ⁊ mr̃ in ſucceſſio
ne ex teſtō dico ꝙ pater admittetur per contratab. mater per q̄-
3 relā: ſic ⁊ alibi. ff. de cōtratab. lege. ſi. † Dicitur ī hoc timat̃ que.
a nō petit tutorē filio ſuo impuberi ꝺlinqt: vnde ſi ꝺcedat ī pupilla
ri etate, mr̃ ei nō ſuccedit vt hic, niſi eſſet minor tūc ſibi nō impu
taret vt. C. ſi aduerte. deli. l. ij. Sed ſi decedat ī pubertate, lꝫ mat̃
ei nō petijt tutorē, tn̄ bene ſuccedit ei, vt. C. ad Tertullia. l. ma-
tres. Que eſt cauſa? Dico qꝺ ſi non petijt mr̃ tutorē filio impu-
beri, delinquit: cū decedit pupillus ī pupillari etate, nō pōt face
re teſtm̄, non pōt matrem priuare: ideo lex eam priuat: ſed cum
eſt fratris impubes pōt teſtari ⁊ hꝫ diſcretionē, lex relinqt filio
punitionē, alias preteritionē matris vnde exheredet eā ſi vult.

ADDITIO.

a ¶ Non petit tutorem filio. Adde ꝙ mater ꝙ̄ nō petijt tutorem
dari filio lꝫ ipſa vel alij geſſerint ſꝫ nō legitime nō excuſat̃. Bar.
in. l. ſiue ingēua. §. ꝙ ſi pater. ff. ad Tertul. Nec ēt excuſatur ma
ter ſi pupillus deceſſit intra qnquaginta dies, ⁊ intra dictū tp̄s
no petijt tutorē vt per eundem in. d. l. ſiue ingenua. §. cōfeſtim. ff.
eodem.

De ſenatuſconſulto Orphiciano. Rub.

PEr contrarium autē ⁊c.

Senatuſconſul. orphicianū factū fuit de filijs tan
tum addit imperator hic de nepotibus. gl. ꝺt idē
intelligo de pnepotibus: non adducit iura, ſꝫ dic
ꝙ hodie ſublata ſit differentia agnatiōis ⁊ cogna